

Małgorzata Cieślik-Florczyk

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego

#### INFORMACJA NAUKOWA

W dniu 14 grudnia 2012 r. na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Kapitał społeczny a polityka”. W spotkaniu uczestniczyli doktoranci i adiunkci z kilku krajowych ośrodków, m. in. Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Uniwersytetu Adama Mickiewicza i Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.

Obrady konferencji zostały podzielone na cztery panele. Pierwszy z nich poświęcony został kapitałowi społecznemu, jego formom, strukturze i poziomom, drugi dotyczył jego politycznego wymiaru, trzeci obejmował lokalny i regionalny wymiar kapitału społecznego, a czwarty odnosił się do doświadczeń państw Europy Środkowej i Wschodniej w tym zakresie.

Panelowi rozpoczynającemu spotkanie i dotyczącemu definicyjnego ujęcia problematyki, przewodniczył prof. UŚ dr hab. Marek Barański. Pierwszy referat wygłosiła dr Bogumiła Barańska, która omówiła *Wpływ wizerunku osoby publicznej na wzrost zaufania społecznego*. Prelegentka przedstawiła wyniki badań przeprowadzonych we wszystkich urzędach marszałkowskich w Polsce, w których brała udział. Opierając się na wynikach wskazała składniki umożliwiające budowanie zaufania społecznego, do których zaliczyła czynnik ludzki, dostępność do mass mediów, dominujące środowisko społeczne, umiejętności komunikacyjne społeczeństwa i dostępność do informacji, potrzeby etyczne i dostępność do edukacji. Referentka określiła także czym jest zawód zaufania publicznego, jaką rolę odgrywa wizerunek podmiotów publicznych oraz określiła znaczenie dobrego wizerunku dla instytucji publicznej. *Zarząd województwa śląskiego jako kapitał polityczny w kreowaniu rozwoju regionu* zaprezentowała mgr Marianna Zięba. Rozpoczynając od przypomnienia historii reformy samorządowej, omówiła skład i funkcjonowanie obecnego zarządu województwa śląskiego oraz podejmowane przez niego działania i prowadzoną politykę regionalną.

Uzupełnieniem tej prezentacji był wywód mgr Pawła Kaczmarczyka dotyczący *Kreowania i pobudzania rozwoju kapitału społecznego na poziomie lokalnym*. Prelegent nie tylko zdefiniował czym jest kapitał społeczny, określił jego formy i elementy, ale także zaakcentował rolę społeczności gminnej w jego kreowaniu. Stwierdził, że Polacy potrafią się mobilizować jednorazowo i dla rozwoju kapitału potrzebny jest przede wszystkim dialog społeczny, jasne prawo lokalne, instytucje łatwo dostępne dla obywateli, promocja postaw obywatelskich, odpowiednia polityka społeczna i troska o poziom edukacji. Na zakończenie obrad panelu problematykę *Deficyt obywatelstwa? Wymiary lokalnej aktywności społecznej Polaków* poruszyła mgr Kinga Jaruga. Na podstawie określenia wymiarów aktywności (m. in. stopnia zrzeszania się, poczucia wpływu jednostki na życie publiczne, wrażliwości na naruszanie dobra wspólnego, zaufania do instytucji życia publicznego, postrzegania znaczenia wyborów) i stopnia zaangażowania obywateli w oparciu o Indeks Społeczeństwa Obywatelskiego, referentka oznajmiła że sfera ta przestała budzić zainteresowanie ludzi.

Prowadzenie panelu, w którym dyskutowano o wymiarze politycznym kapitału społecznego, przypadło dr Bogumile Barańskiej. Obrady rozpoczęło wystąpienie mgr Jakuba Przewoźnika prezentujące *Strategię rozwoju kapitału społecznego na lata 2011-2020 – dokument wyznaczający główne cele, kierunki oraz instrumenty kapitału społecznego w Polsce*. Tematem *Bezpieczeństwo wewnętrzne w programach partii politycznych w wyborach parlamentarnych w Polsce w 2011 r.* zajął się mgr Marek Tyrała. Przeprowadzona analiza wykazała, że był to jeden z najmocniej akcentowanych problemów w dokumentach partii politycznych w okresie przedwyborczym. Badanie *Kapitału społecznego w polityce na przykładzie Ruchu Autonomii Śląska* wykonał mgr Mateusz Hudzikowski. Dokonując charakterystyki organizacji, podejmowanych przez nią działań i celów, referent starał się wskazać elementy świadczące o wpływie organizacji na wzrost kapitału społecznego w regionie. Największe zainteresowanie uczestników wzbudziła prezentacja dr Marcina Rachwała dotycząca *Obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej a budowy kapitału społecznego*. Badacz opierając się na ilości powstałych projektów obywatelskich i tych, które trafiły pod obrady Sejmu i Senatu wykazał, że w Polsce inicjatywa ustawodawcza nie jest obecnie elementem tworzenia kapitału społecznego.

Panel trzeci, który poprowadził dr Włodzimierz Banasik, poświęcony był lokalnemu i regionalnemu wymiarowi kapitału społecznego. Obrady rozpoczęła prezentacja *Euro 2012 jako przykład budowania wizerunku Polski na arenie międzynarodowej* przez mgr Małgorzatę Cieślik-Florczyk, która opierając się na wynikach przeprowadzonych badań wskazała elementy świadczące o pozytywnym wpływie Turnieju na postrzeganie naszego państwa za

granicą. *Wpływ samorządu na jakość systemu oświatowego na przykładzie wybranych dzielnic Warszawy* określiła mgr Małgorzata Zawadzka, która zwróciła uwagę na znaczenie decyzji w zakresie oświaty władz poszczególnych dzielnic na edukację dzieci i młodzieży. Problematykę tę rozszerzył mgr Mariusz Dyduch, który skupił się na *Projektach europejskich jako narzędziu edukacji nieformalnej na przykładzie powiatu będzińskiego*.

Kapitał społeczny w doświadczeniach państw Europy Środkowej i Wschodniej był tematem przewodnim ostatniego panelu pod egidą dr Marcina Rachwała. Uczestnicy swoją uwagę poświęcili głównie tworzeniu się, funkcjonowaniu i pełnionych przez kapitał społeczny ról w państwach Europy Wschodniej (postkomunistycznej). *Kształtowanie się społeczeństwa obywatelskiego na Ukrainie* omówił mgr Dawid Kania, który zwrócił szczególną uwagę na wpływ przeobrażeń politycznych na tworzenie się narodowego kapitału społecznego. Problematykę tę podjął także mgr Antonii Trzmiel w kwestii *Z zagadnień społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi i Ukrainie*. Prelegent oprócz charakterystyki społeczeństwa ukraińskiego, dążył do wskazania cech mieszkańców Białorusi. Problematykę kapitału społecznego w państwach Europy Wschodniej kontynuowała mgr Barbara Porębska–Maciołek w referacie *Rola kapitału społecznego w polityce współczesnej Rosji*. Na zakończenie konferencji swoje przemyślenia na temat *Kapitał społeczny a rozwój i wzrost gospodarczy w państwach Europy Środkowej i Wschodniej* przekazała mgr Natalia Horodecka.